

ALEXANDRA HOROWITZ

Koerad ja meie

Kuidas me tänapäeval koertega koos elame

Inglise keelest tõlkinud Martin Kirotar

Originaali tiitel:
Alexandra Horowitz
„Our dogs, ourselves“
Scribner, 2019

Eestikeelne tõlge © Martin Kirotar ja AS Tänapäev, 2019
Toimetanud Marin Vinkel
Kujundanud Inge Joala

ISBN 978-9949-85-597-1

Trükitud AS Printon trükikojas

www.tnp.ee

Sisukord

6	Seotud
11	Täiuslik nimi
30	Koerte omamisest
56	Sellest, mida oma koertele öeldakse
72	Tõugude hädad
110	Koerte kodus jälgimise neljapäevaõhtune teadusprotsess
118	Koerteasjad
137	Koer peeglis
152	Vahemäng: Horowitzi koerte teadvuse labor arvudes
156	Kas mu koer armastab mind?
166	Seksi vastu
195	Ilma naljata
201	Koera saba
206	Allikad
238	Autorist

Seotud

Kui koer on kord teie südame võitnud, olete lõksus: teil pole enam tagasiteed. Teadlased, vanad antiromantikud, kutsuvad seda „koera-inimese sidemeks“. „Side“ kirjeldab mitte ainult tihedat ühendust, vaid ka mõlemapoolsust, mitte ainult vastastikkust, vaid ka kiindumust. Me armastame koeri ja (nii me eeldame) koerad armastavad meid. Me peame koeri, aga samas peavad koerad ka meid.

Seda võiks kutsuda inimese-koera sidemeks, aga siis nihkuksid prioriteetid paigast. Koeral on tähtis roll selles, kuidas me kirjeldame ainulaadset sümbiootilist suhet oma kutsudega. Peaaegu kõik, mida üks koer teeb, tugevdab seda sidet, alates ülevoolavatest tervitustest ja lõpetades lootusetult halva käitumisega. E. B. White, kes jagas oma elu üle tosina koeraga – ja tutvustas paljusid neist oma New Yorkeri artiklite lugejatele – seletas, kuidas meie side võimaldab meil muuta koeri inimlikuks. Kui ameeriklased kuulsid, et Venemaa saadab kosmosesse koera, väitis White end põhjust teadvat: „Väike Kuu pole täielik, kui pole koera, kes selle poole uluks.“

Võib ka ette kujutada, et inimesed pidasid vajalikuks Kuule minnes oma alalised kaaslased ühes võtta. Nad seisid meie kõrval tuhandeid aastaid enne seda, kui kosmosereisidest unistama hakkasime, mitte ainult enne rakette, vaid ka kõiki eelnevaid tehnoloogilisi samme alates metallitöötlemisest kuni mootorite valmistamiseni. Enne seda, kui elasime linnades, enne igasuguseid äratuntavaid tänapäeva tsivilisatsiooni tunnuseid, elasime me koerte kõrval.

Kui varased inimesed tegid alateadliku otsuse hakata kodustama ümbruskonna hunte, muutsid nad kogu liigi arengut. Ja kui inimene otsustab koera aretada, osta või päästa, astub ta sellega suhtesse, mis muudab ka teda. See muudab meie päevade kulgu: koertega tuleb jalgutada, neid toita, nende eest hoolt kanda. See muudab meie elu kulgu: koerte pidev kohalolu sillutab neile teed meie psüühikasse. See otsus muutis *homo sapiens*'i saatust.

Koerte ja inimeste loo tõttu tekkisid kahekümne esimesel sajandil eraldi inimesed, kes uurivad koerte teadvust. Siin tulen mängu mina: minu töö on koeri jälgida ja uurida. Mina ei tegele silitamise, mängimise ja hellade pilkudega. Neile, kes koerte teadvuse laborisse tööle kandideerivad, valmistab suure peetumuse, et me ei pea kutsikaid ega isegi puuduta neid oma töö juures.* Veel enam, kui me viime läbi käitumiseeksperimente – näiteks selleks, et teada saada, kas koerad haistavad väikeseid toiduerinevusi või eelistavad üht lõhna teisele –, peavad koeraga samas toas viibivad inimesed end loomale võimalikult igavaks tegema. See tähendab – ei mingit rääkimist, nunnutamist, kutsumist või koerale reageerimist, ei mingit jumaldavate pilkude vahetamist või koera lõua alt sügamist. Mõnikord kanname nende juuresolekul päikeseprille või keerame selja, kui koer peaks millegipärast meie poole vaatama. Teisisõnu, koertega katseid tehes käitume mõnikord nagu puud ja mõnikord nagu kaabakad.

Me ei ole üleolevad, meil on lihtsalt niigi raske mõista, mis toimub, ka ilma ise sekkumata. Kuna loomade käitumise uurijad kasutavad oma tööriistu – silmi – ka muuks, on mõnikord raske häälestada neid nägema seda, mis tegelikult toimub, mitte seda, mida me ootame.

Sellegipoolest, inimesed on loomult head loomavaatlejad. Ajalooliselt pidimegi olema. Et pääseda kiskjate käest või küttida saaki, pidid meie hominiididest esivanemad jälgima, mida loomad teevad, ning märkama äkilist liikumist rohus või puude vahel – see jättis neile jälje. Nende oskus jälgida tähistas õhtusöögi leidmise ja õhtusöögiks saamise vahet. Minu töö pöörab evolutsiooni töö pea peale – ma ei otsi stseeni uusimaid

* Ja see on peetumust valmistav. Pean end tõsiselt kokku võtma, et talitseda kas või lühikeseks ajaks ülevoolavat rõõmu, mis mind valdab, kui koer mind tervitama tuleb.

elemente. Selle asemel tahan näha seda, mida me enamasti eirame, seda, mis on kõige tuttavam – aga uues valguses.

Ma uurin koeri, sest koerad huvitavad mind ja mitte ainult sellepärast, mida nad inimeste kohta ütlevad. Aga koera käitumise uurimise igal sammul on inimlik mōõde. Kui me vaatame oma koeri, kes meid saba liputades silmitsevad, mõtleme iidsetele inimestele, kes kohtasid esimesi protokoeri. Me esitame koerte mõtlemise kohta küsimusi, sest meid huvitab meie enda mõtlemine. Me uurime, kuidas koerad meile reageerivad – hoopis teistmoodi kui muud liigid. Juurdleme, kuidas koerad meile mõjuvad, kas hästi või kahjulikult. Me pōrnitseme koerte silmadesse ja tahame teada, keda koerad vastu vaadates näevad. Meie elu koos koertega ja koeri puudutav teadus on inimlike huvide peegel.

Koertest teaduslikult mõeldes olen koerte kultuuri üha teravamalt tajuma hakanud. Koerad tulevad laborisse koos omanikuga, ja kuigi me vaatleme tihti ainult paari neljajalgse poole käitumist, on koera ja omaniku suhe alati taustal olemas. Inimesena, kes on alati elanud koos koertega, olen sellesse kultuuri sisse sulandunud, aga alles teadlase rolli astudes nägin seda selgema pilguga, kõrvalseisja vaatepunktist. See, kuidas me koeri hangime, nimetame, treenime, kohtleme, nendega räägime ja neid näeme, väärrib rohkem tähelepanu. Koerade sidemest meiega võib märkamatu saada piirav köidik. Üsna palju vastuvōetavast elust koos koertega on veider, üllatav, vastukäiv, paljuütlev ja mõnikord häiriv.

Koera koht ühiskonnas on äärmiselt vastuoluline. Me tajume nende loomalikkust (anname neile konte, viime neid välja pissile), aga surume neile peale kunstlikku inimlikkust (riietame neid vihmamantlitesse, tähistame sünnipäevi). Me kärbime nende kõrvu (et nad meenutaks rohkem metsikuid koerlaseid), aga ajame nende näod lömmi (et nad meenutaks rohkem primaate). Me räägime nende soost, aga reguleerime nende seksuaalelu.

Juriidiliselt on koerad omand, aga me anname neile tahte: nad tahavad, valivad, soovivad, nõuavad. Seaduse silmis on nad asjad, aga jagavad meiega meie kodu – tihti ka diivaneid ja voodeid. Nad on pereliikmed, aga samas meie omad, nad on meile kallid, aga neid hüljatakse tihti. Ühele neist anname nime, miljonid teised aga saadame anonüümsena surma.

Me kiidame nende individuaalsust, aga aretame neid ühesugusteks. Meie tõuaretus mõjub liigile hävitavalt: mopsid ei saa korralikult hingata, King Charlesi spanjelite koljud on liiga väikesed, et ajusid mahutada.

Nad on meile tuttavaks muutunud, aga samas ka meie eest varjatud. Me ei näe neid enam nendena, kes nad on. Me räägime nendega, aga ei kuula, me näeme neid, aga ei näe ka.

Selline olukord peaks meid ehmatama. Koerad huvitavad meid *koertena*, loomadena, mitteinimestena. Nad on sõbralikeks saba liputavateks saadikuteks loomariigile, millest me üha kaugeneme. Meie pilk pöörub üha enam tehnoloogia poole, ja nüüd ei ole me enam lihtsalt osa maailmast – loomadega asustatud maailmast. Loomad meie maal, meie linnas? *Tüütus*. Loomad, keda me pole oma majja kutsunud? *Kahjurid*. Need, keda oleme kutsunud? *Pereliikmed*, aga samas ka *meile kuuluv omand*. Osa meie armastusest nende koerte vastu, kes on jõudnud selle viimase ülisma positsioonini, seisneb selles, et nad pole nagu ülejäänud pere. Nende suurte silmade taga on midagi Teistsugust, midagi seletamatut: meeldetuletus meie loomalikust küljest. Ometi näib, nagu teeksite tänapäeval kõik endast oleneva, et kustutada koertes loomalikkus, just nagu me ka inimkonna looduslikust maailmast välja viime, klammerdudes telefonide külge, külastades sõpru ekraani kaudu (mitte isiklikult), lugedes ekraane (mitte raamatuid) ja külastades teisi maid ekraani vahendusel (mitte omal jalal).

See raamat räägib koertest meie elus. Aga teeme ühe asja kohe selgeks: siin pole nunnusid koerafotosid. Siit ei leia südantsoojendavat, siis südantlõhestavat ja lõpuks lohutavat lugu koerast ja tema inimesest. Koeranaljadele, innustavatele koeratsitaatidele ja koeri puudutavatele tarkuseteradele pole siin kohta.

Kõigeks selleks on oma aeg ja koht. See raamat on aga ülejäänud ajaks, kui tahame mõelda loomadest, kellega me koos elame – ja sellest, kuidas koerad meist mõtlevad. Jalutan oma koeraga kõnniteel ja silman meie peegelpilti lihvitud marmorist hoonel, millest parasjagu möödume. Ta sörgib kergelt täpselt ühes rütmis mu pikkade sammudega. Me oleme kivil üks vari, meid ühendab ajas ja ruumis midagi enam kui vaid

rihm, mis meid pealtnäha koos hoiab. Me oleme koer-inimene. Võlujõud tuleb sellest sidekriipsust meie vahel.

Meie vahele ilmunud sidekriipsu seletuse võib leida paljudest viisidest, kuidas koerad meile endast räägivad nii isiklikult kui ühiskondlikult. Koerauurijana ja koeraarmastajana, kes elab koos koertega, tahan ma uurida, mida minu teadus ütleb meile koerte, loomade ja meie endi kohta. Ja teaduse kõrval ka seda, kuidas inimeste nõrkused ja kultuuri-seadused koera-inimese sidet paljastavad ja piiravad.

Kuidas elame koertega täna? Kuidas peaksime elama homme?

Täiuslik nimi

Istume loomade kiirabi ooteruumis, kabinetiuksele tuleb noor kitlis arst, pilk pööratud kirjutusalusele oma käes. „Eee ...“ Istujate pead pöörduvad, oodates, mis tuleb edasi. Arst on vait ja vaatab hämmeldunult paberit enda ees. Viivu pärast: „Rooskapsas?“

Üks noorpaar korjab sülle oma miniatuurse husky – kes ei sarnane sugugi rooskapsaga – ja järgneb arstile mööda koridori.

„Neile tuleks anda lühikesed nimed, mida on lihtne hüüda. Need järgnevad on heaks näiteks: Psyhe, Pluck, Buckler, Spigot, Lance, Lurcher, Watch, Keeper, Brigade, Fencer, Butcher...“

Meie musta nimi on Finnegan. Aa, ja samuti Finnegan-Ninnegan, Kullake, Tobuke, Kutsu. Ma olen teda kutsunud Härra Nosplik, Härra Märjaks Nosplik, Härra Nuusutajaks, Härra Lakkujaks. Teda on iga päev ristitud Hiirekeseks, Nohistajaks, Väiksekeseks ja Armsakeseks. Lisaks on ta Finn.

Inimesed on nimepanijad. Lapsed põrnitsevad ja näitavad näpuga, meie aga anname osutatavale nime. *Kutsu!* Ma kuulen seda peaaegu iga päev, kui kõnniteel koertega vanematest ja väikelastest möödu. (Mõnikord ütlen oma koertele vastuseks: *Laps!*)

Ükski loom ei pane endale nime, aga meie teeme seda küll – meile *meeldib* loomadele nimesid panna. Piisab uue liigi avastamisest, mis teisest õige pisut erineb, et õigustada uut ristimist. Tava järgi saab uue liigi

avastaja õiguse panna sellele ladinakeelne nimi ja sellel on tihti tobe tulemus. Näiteks on olemas põrnikas *anelipsistus americanus* („abitu ameeriklane“), meriherilane *tamoya ohboya* (häämitsuse järgi, mida tema nõelamine võib esile kutsuda – „*oh boy*“ ehk „oh sa poiss“), lõksuämblik *aname aragog* ja seen *spongiforma squarepantsii* (Käsna-Kalle Kantpüksi järgi). Niisuguste nimedega kaasnevad arusaamatused ja ootamatud tagajärjed. Madagaskari puudel elutsev leumur sai nimeks indri prantslaselt, kes kuulis malagasse neid nähes „*Indry!*“ hüüdmas. Ta arvas, et kohalikud kutsusid looma nimepidi, aga tegelikult ütlesid nad hoopis: „Ennäe!“ või „Seal ta on!“ Kanaari saartelt pärit kuulus lind võiks samuti jahmuda, kui kuuleks, et saare nimi arvatakse pärinevat klassikalise ladina keele sõnast *canaria* ehk koertega seonduv.

Niisugune sortimine ja täpsustamine pole päris kasutu: liigi nimi aitab näha seda kandvaid olendeid, märgata nende erinevusi ja mõelda nende eludele. Kui söögimajale maandub uus lind, tahame teada tema nime ja jääme rahule, kui oleme selle leidnud: *punarind*. Safaril on nimekirjad – „Suur viisik“ – loomadest, keda seal näha võib. Kui märkate elevanti, ninasarvikut, kaelkirjakut või lõvi, olete ta kinni püüdnud, kollektsioonile lisanud. „Ma nägin Aafrika elevanti“, on mitmeks aastaks varnast võtta. Oh, me võime isegi nimest kaugemale minna ja uurida välja peamised faktid looma bioloogiast: eluea, kaalu, tiinusaja pikkuse ja põhitoiduse. Aga loomad liiguvad peagi edasi ja sama teeme enamasti meiega.

Liiga tihti kasutame nimesid mõistmise asemel – me näeme loomi, aga ei vaevu kasutama midagi peale silmade.

Aga nimetamine meeldib mulle ikkagi. Mitte elukutse tõttu – teadus ei salli loomadele nimede andmist. Õigemini, *liikidele* võib nime anda, aga mitte individuaalsetele loomadele. Minu uurimisvaldkonnad – loomade käitumine ja kognitiivne teadus – on seetõttu huvitavad, sest põhinevad loomade jälgimisel ja nendega katsete tegemisel. Kõige sagedamini ei uuri me loomi üksikisikutena, vaid oma soo esindajate ja saadikutena. Iga „isend“ seisab kõigi oma liigikaaslaste eest: me näeme igas makaagis ahvi prototüüpi, kelle käitumine ütleb midagi ka kõigi teiste ahvide kohta.

* Malagassikeelne nimi on *babakoto*.

Individuaalsed nimed töötaksid sellele vastu. Nime andmine tähendab isikustamist: kui kõigil makaagi liiki kuuluvail loomadel oleks oma nimi, oleks igaüks omaette *indiviid*. Aga etoloogia arengus põhjustasid üksikloomade erinevused, mida mujal liigi uurimist segavateks teguriteks peeti, teatud muutusi. Kui kunagi nähti ühe isendi ebatavalises käitumises – hilinenud rändes, surnud suguvenna kõrvale jäämises või saagi elusalt kinnipüüdmises – kõigest „statistilist müra“, siis see valdkond hakkas nende erinevuste tähtsust tunnistama. Aga mitte nimede panemisega, vaid nummerdamise ja tähistamisega: me eristame indiviide märkide abil: paneme tiigrile kaelarihma, tätoveerime ahvi, värvime linnu sulgi, märgistame hülge, löikame konnadel mõned varbad lühemaks või teeme hiire kõrva iseloomuliku täkke.* Jane Goodall pani vastupidi heakskiidetud teadusmeetodile oma šimpansidele nimed, pealegi väga fantaasiaküllased: David Graybeard (Hallhabe), Fifi, Flint, Frodo, Goliath (Koljat) ja Passion (Kirg). Võib julgelt öelda, et etoloogia polnud kohe valmis vastu võtma naist, kes kutsus oma uuritavat ahvi Fifiks. Goodall ütles, et pani nimed naiivsusest, teadmata, et teadustöös ei peaks loomadel, isegi šimpansidel, kelle geneetiline kood on enamasti inimese omast eristamatu, olema isiksust, mis näib nimega kaasnevat. „Mul polnud aimugi,“ kirjutas ta, „et kui ma mõnd šimpansi tundma õppisin, olnuks sobivam anda talle number, mitte nimi.“

Pärast Goodalli etoloogilist tööd on teadus hakanud iseenesestmõistetavaks pidama, et loomadel on iseloomud – ja teadlased on isegi iseloomu uurinud, alates šimpansidest kuni sigade ja kassideni. Nimesid pannakse ohtralt, aga ainult endamisi, mitte avaldatud töödes. Selle märke võib näha juba 21. sajandi alguse pöördelise Vene psühholoogi Ivan Pavlovi juures, kes uuris koera tema „suurepärase intellektuaalse arengu“ ja liigile omase „mõistmisvõime ning kuulekuse“ tõttu, isegi

* Neil meetoditel, millest enamikku kasutatakse siiani, on oma hädad: kaelarihmastatud, tätoveeritud, värvitud, märgistatud või lõigatud loom käitub tihti teisiti just märgistuse tõttu. Märgid häirivad tavalist toitumist, territooriumi kaitset ja rännuharjumusi, mõned emasloomad hülgavad märgistatud pojad. Teadlased on seda uurinud ja üritavad probleeme vähendada, lühemas plaanis kokkupuutest tekkinud stressi mõju ja uinuti tagajärgi, pikemas plaanis märgistuse lisakaalu tõttu kuluvat energiat (näiteks väikese linnu jaoks on see märkimisväärne), mis võib sageli lõppeda surmaga.

katsealuse ja lahatavana.* Pavlov pani oma parimale koerale nimeks Družok – vene keeles „sõbrake“ või „semu“ – ja tegi temaga katseid kolm aastat. Katsete jooksul eraldas ta Družoki söögitoru kõhust ja paigaldas söögi jaoks „eraldi koti“, et jälgida koera suljeeritust toitu nähes. Kõik operatsioonid tehti ilma tuimestuseta – Pavlov tahtis seda vältida, kuna tema arvates tuhmistas see normaalset käitumist. Ehkki Pavlov tunnistas, et oma tundlikkuse ja läheduse tõttu on koer endaga tehtavas eksperimendis „peaaegu osaleja“, jäi Družok nagu teisedki raskelt haigeks ja suri Pavlovi operatsioonide, surkimise ja torkimise tõttu.

Psühholoogia võlgneb Pavlovi avastustele palju. Aga psühholoogia ei tunne Družoki, kes jäi avalikkusele tundmatuks. 1927. aasta raamatus „Tingrefleksid“, kus Pavlov kirjeldab paljusid katsetulemusi, ei maini ta Družoki nimepidi. Lugejad võivad leida viiteid „loomale“, „koerale“, „sellele koerale“, „innukale koerale“, koertele number 1, 2 ja 3 või isegi „meie koertele“. Aga mingit sõbrakest ei ole.

Tänapäeva neuroloogialaborites, kus uuritakse primaate, pannakse loomadele samuti isekeskis nimed. Antropoloog Lesley Sharp on näidanud, et uuringute ahve ristitakse sageli värvikalt ja kiindumust väljendades Disney printsesside või Kreeka jumalate järgi. Mõned saavad pooleldi innustava, pooleldi iroonilise nime – ühes laboris näiteks nimetati ahve Nobeli laureaate järgi. Kasutatakse ka hellitusnimesid: „Spartacus“ võib olla ka „Jamie ahv“ või sõrmest hammustamise kombe järgi „Näriline“. Ehkki tavaliselt langeb nimetamise au bioinsenerile või juhendavale järel doktorandile, kasutab seda isegi labori juhtiv uurija – vähemalt laboris. „Avalikus foorumis või väljaandes ei tohi ahve kunagi nimepidi mainida,“ ütleb Sharp, täheldades, et laborid püstitavad siiski üsna tihti mälestusmärke katsete käigus kurnatud ja surnud loomadele, näiteks mälestustahvleid või aedu.

Aga koerad? küsite te kindlasti. Neuroloogia, psühholoogia ja meditsiiniuuringute valdkonnas on lugematu hulk koeri, kelle elu möödub laboris. Laboritöötajate jaoks võivad neil nimed olla, ent väljaannetes tuvastatakse neid vaid soo, vanuse või tõu järgi (sageli „beagle“). Aga

* Vastupidi kassidele, keda ta pidas „kannatamatuteks, lärmakateks ja pahatahtlikeks loomadeks“. Kavalad kassid.

mitte minu laboris. Minu Koerte Teadvuse Laboratoorium uurib teemat, millest ka Pavlovi lapselaps poleks unistada osanud, aga see loodab katsealuste koostöövalmidusele sama palju kui Pavlov.

Ma ei pea koeri: minu katsealused elavad koos omanikega ja me kohtume ainult uuringu kontekstis. Nad kõik kuuluvad kellelegi, neil on nimed. Meie „laboris“ – mis võib olla koerte päevahoid, treeningukeskus, omaniku kodu või kohalik park – kutsutakse koeri nimepidi. Kindlasti on üsna mõistlik eeldada, et koerad saavad oma nimedest aru. Kuuekuune inimlaps suudab kõnet juba piisavalt mõista, et eristada oma nime teistest sõnadest. Ta on endiselt preverbaalne ja kognitiivselt paljudest koertest vähem arenenud. Nimi, mida päevade ja nädalate kaupa tihti korratakse, annab koerale teada, et te räägite temaga. Nad teavad.

Koerte nimed jõuavad paljudesse koerte kognitsiooni väljaannetesse. See on minu teada ainus loomauuringute valdkond, kus niisugust asja regulaarselt juhtub.* Tõepoolest, mõned arvustajad – teised anonüümsed teadlased, kes loevad ajakirjale saadetud tööd ja soovivad selle vastu võtta, ümber kirjutada või tagasi lükata – kutsuvad üles puuduvaid nimesid lisama. Nii me teame, et Austrias Viinis läbiviidud uuringus, mis käsitles koerte võimet järgida toidule osutavat omanikku, osalesid katsealused Akira, Archimedes, Nanook ja Schnackerl. Kohal olid ka Max, Missy, Luca ja Lily ning head kutsud French, Cash ja Sky. Saksa maal andsid uurijad Alischale, Arcole ja Aslanile visuaalse perspektiivi ülesande, katsetades, kas neil õnnestub hiilida keelatud toiduga inimesest mööda, kui neid varjab pilgu eest barjäär. Lotte, Lucy, Luna ja Lupo said ülesandega hakkama. Inglismaal olid katsealusteks Ashka, Arffer, Iggy ja Ozzie. Pippa, Poppy, Whilma, Zippy.

2013. aastal värbas meie New York City labor osalejaid raskele tööle: nuuskida välja, millises kahest kaetud taldrikust on suurem hulk *hot dog*'e. Ma ei tahaks avaldada, kes sellega hakkama said, aga olgu öeldud: professionaalsetest *hot dog*'i-nuuskijatest saaks kokku peaaegu terve tähestiku: A. J., Biffy, Charlie, Daisy, Ella, Frankie, Gus, Hora-

* Nüüd aga teame, et nimedega loomad võivad nimetatutest paremini esineda: ühe uuringu järgi tootsid talud, kus lehmadele nimed pandi, lüpsiaja kohta 258 liitrit rohkem piima kui talud, kus nimesid ei pandud, eeldatavasti lugupidava kohtlemise positiivse mõju tõttu.

tio, Jack (ja Jackson), Lucy (kolm tükki), Merlot, Olive (ja kaks Oliveri ning üks Olivia), Pebbles, Rex, Shane, Teddy (ja Theo ning Theodore), Wyatt, Xero ja Zoey.* Võtkem teatavaks, et samal aastal jõudsid kolm nende koerte nimedest (Madison, Mia ja Olivia) samas suurlinnas kõige populaarsemate inimlapsenimede hulka.

Muidugi on kõigil koertel nimed. „Ilma nimedeta,“ ütles üks mu akadeemiline kolleeg koerte kohta, „pole nad isiksused.“ Samas, koeri, keda ei peeta lemmikloomadena, vaid muul põhjusel, ei tohi nimepidi kutsuda. Võidujooksuhurtadel on programmis ametlikud peened nimed, mida kasutatakse harva. Võidujooksus on nad kõigest külgedele kinnitatud numbrid, suukorvid peas. Vähesed koerad meie ühiskonnas saavad nimeks Koer. Võib-olla Härra Koer. „Koer“ on liiginimi – kui anname nime sellele, kelle oma koju toome, muudame ta enda jaoks isiklikuks. Ja esimesi samme uue pereliikme vastuvõtmisel on talle nime panemine.

Just nagu vastsündinud imik, sunnib ka uus koer, olgu siis tudiseva peaga tuikuv kutsikas või suuresilmne uue kodu leidnud täiskasvanu, meid oma harjumusi muutma. Erinevalt imikutest kuuluvad muutuste hulka paigad, kuhu võib asetada pooliku võileiva, ning varane tõusmine, et minna välja tualetiringile. Kutsu esimesest jalutuskäigust peale mõistate, et lisaks pereliikmele olete saanud veidra ligitõmbava magneti. Kutsikaga jalutama minek on sama hea kui kanda kaasas kandikutäit sooje küpsiseid sildiga „Palun aidake mind, ma tegin liiga palju maitsvaid küpsiseid“ – enam pole te kõnniteel üksi. Koeraga jalutavale inimesele võib ligi astuda, temaga võib rääkida ja uuringud on näidanud, et teda peetakse ligitõmbavamaks. Paljud (inimestevahelised) sõprused on sündinud kellegi rihma otsas jalutavast koerast rääkides, ükskõik, kas kõnelejal endal on koer või mitte.

* Ja Allie, Amber, Anouk, Asia, Bailey, Batman, Clyde, Dakota, Dipper, Duffy, Ellis, Fern, Fina, Frankie, Grayson, Harris, Hennrey, Henry, Hudson, Jake, teine Jake, Joey, Leila, Madison, Maebe, Maggie, Marlow, kaks Miat, Mojo, Monty, Mugsy, Porter, Rex, River, Sadie Alexandra, Scooter, Shakey, Shelby, Stitch Casbar, Walter, Webster, Wilbur ja Wilson: ka teid pole unustatud.